

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2221204065
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2221204065.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov JUDr. Ľubice Bundzelovej a Mgr. Matúša Staríčka, vo veci starostlivosti o maloletého J. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, dieťa rodičov - matky Ing. Y. O., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom Q. XXXX/XX, D. Y., právne zastúpenej JUDr. Ladislavom Bohuniczkým ml., advokátom, so sídlom Korzo B. Bartóka 5119/14F, Dunajská Streda a otca S. Y., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom H. O. XXXX/X, D. Y., právne zastúpeného JUDr. Mgr. Petrom Rochovským, advokátom, so sídlom Korzo B. Bartóka 789/3, Dunajská Streda, o zmenu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, o nariadenie neodkladného opatrenia na návrh otca, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 15P/72/2021-33 zo dňa 22.12.2021, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti výroku II. **p o t v r d z u j e.**

odôvodnenie:

1. Okresný súd Dunajská Streda, ako súd prvej inštancie (ďalej aj „prvoinštanný súd“, alebo „okresný súd“, eventuálne „súd prvej inštancie“), odvolaním napadnutým uznesením ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda za opatrovníka pre maloleté dieťa J. Y., nar. XX.XX.XXXX na zastupovanie maloletého dieťaťa v konaní o návrhu matky na zmenu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu a o návrhu otca na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k ich maloletému dieťaťu (I. výrok). Zároveň nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne upravil styk otca s maloletým J. Y., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec je oprávnený sa s týmto maloletým - každý párny kalendárny týždeň v pondelok od 16:00 hod., kedy otec maloletého vyzdvihne zo školy, pričom v prípade, že v daný deň nebude maloletý v škole, ho otec vyzdvihne v uvedenom čase v mieste bydliska matky do 19:00 hod., kedy otec maloletého odovzdá matke v mieste bydliska matky, - každý nepárny kalendárny týždeň v stredu od 16:00 hod., kedy otec maloletého vyzdvihne zo školy pričom v prípade, že v daný deň nebude maloletý v škole, ho otec vyzdvihne v uvedenom čase v mieste bydliska matky do 19:00 hod. kedy otec maloletého odovzdá matke v mieste bydliska matky, - každý párny kalendárny týždeň od piatku od 16:00 hod., kedy otec maloletého vyzdvihne zo školy pričom v prípade, že v daný deň nebude maloletý v škole, ho otec vyzdvihne v uvedenom čase v mieste bydliska matky, do nedele do 19:00 hod. kedy otec maloletého odovzdá matke v mieste bydliska matky, a to až do právoplatného skončenia konania o zmenu úpravy práv a povinností rodičov k ich maloletému dieťaťu vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 15P/72/2021 (II. výrok).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, že matka sa návrhom domáhala zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, ktoré boli naposledy upravené rozsudkom č. k. 15P/6/2020-147 zo dňa 22.05.2020, ako aj úpravy styku a otec sa taktiež návrhom domáhal úpravy styku s maloletým každý párny týždeň od pondelka od 16:00 hod. do stredu 08:00 hod., v piatok od 16:00 hod. do pondelka 08:00 hod., každý nepárny týždeň v stredu od 16:00 hod. do piatku do 08:00 hod., ako aj v čase jarých, letných prázdnin, vianočných a veľkonočných sviatkov a zároveň sa spolu s návrhom vo veci samej

domáhal aj nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým žiadal dočasne upraviť styk s maloletým každý páry týždeň v pondelok od 16:00 hod. do stredy do 08:00 hod., každý páry týždeň v piatok od 16:00 hod. do pondelka do 08:00 hod. a nepáry týždeň v stredu od 16:00 hod. do piatku do 08:00 hod. Prvoinštančný súd spojil konanie o návrhu otca s konaním o návrhu matky.

3. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa § 31 ods. 1, 2, 4 Zákona o rodine (ďalej len „ZoR“), § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 2 ods. 1, § 360 ods. 1, § 366, § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), článok 3 ods. 1, 2, článok 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa (ďalej aj „Dohovor“), článok 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a dospel k záveru o dôvodnosti návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia ohľadne úpravy styku s maloletým dieťaťom (ďalej aj „maloletý“, alebo „dieťa“), pretože je v záujme maloletého, aby boli bezodkladne upravené pomery účastníkov konania vzhľadom na absenciu súdneho rozhodnutia o úprave styku, čo môže mať nepriaznivý dopad pre maloleté dieťa. Vzhľadom na zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia ohľadne dočasnej úpravy styku otca s maloletým do právoplatného skončenia konania vo veci samej, keď šetrením pomerov u oboch rodičov, ako aj z pohovoru s maloletým vykonaným úradom práce mal za preukázaný záujem maloletého sa s otcom stretávať a to každý druhý víkend s prespatím, taktiež v týždni, avšak keď je škola bez prespatia u otca. Za účelom rešpektovania práva maloletého dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov, ako aj práva na udržovanie pravidelného a rovnoprávneho osobného styku maloletého dieťaťa s obidvomi rodičmi, bolo potrebné neodkladným opatrením dočasne upraviť otázku styku otca s maloletým a to spôsobom ako uviedol v II. výroku svojho rozhodnutia, keďže je v záujme maloletého umožniť mu tráviť viac času s otcom a to tak v týždni, ako aj každý druhý víkend, kedy za účelom strávenia čo možno najplnohodnotnejšieho času s otcom sa bude realizovať aj s prespatím. Zohľadnil názor maloletého, ktorý už u otca v minulosti prespával, pričom otec si s maloletým dokázal plniť i školské povinnosti a vytvoril si s ním program. Nepovažoval však za dôvodný návrh otca v ním požadovanom rozsahu, keďže rešpektoval názor maloletého a dočasne upravený styk poskytuje otcovi dostatočný priestor na rozvíjanie a upevňovanie jeho vzťahu s dieťaťom, pričom sa jedná o predbežnú a dočasnú úpravu s tým, že otázka meritórneho rozhodnutia bude riešená v konaní vo veci samej a bude vyžadovať dokazovanie. Trvanie neodkladného opatrenia obmedzil do právoplatného skončenia vo veci samej.

4. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal otec v zákonnej lehote odvolanie a to konkrétne do II. výroku uznesenia okresného súdu a žiadal, aby odvolací súd upravil dočasne jeho styk s maloletým každý páry týždeň v pondelok od 16:00 hod. do utorka do 08:00 hod., každý nepáry týždeň v stredu od 16:00 hod. do štvrtka do 08:00 hod. a každý páry týždeň od piatku od 16:00 hod. až do nedele do 18:00 hod.

5. Rozhodnutie prvoinštančného súdu považoval za nedostatočné za účelom zachovania rovnocenného styku s maloletým, pretože nariadené stretávanie počas školského týždňa v trvaní 3 hodín je hektické, neudržateľné a pre maloletého stresujúce. Širšia úprava styku by bola v záujme maloletého a to nielen z hľadiska jeho pravidelného režimu, ale aj z hľadiska stabilizovania a zrovnoprávnenia rodičov ohľadne styku a starostlivosti o maloletého. Poukázal na doterajší režim, keď maloletý u neho prespával do novembra 2021, dokonca sa niekedy vyjadril, že sa nechce vrátiť k matke, chodil u neho spať najneskôr o 21:00 hod. a na druhý deň mu nerobilo problém vstávať včas, vyjadril svoju spokojnosť a cítil sa dobre s ním ako aj u jeho družky a jej synom, s ktorými sa hral, spolu sa učili a tvrdil, že má u neho druhú malú rodinu. Následne zistil, že keď uvedenú spokojnosť maloletý prezradil matke, táto mu to vyčítala, že nejde o myšlienky zo strany maloletého, preto mu od novembra aktívne a vedome bránila v styku tým, že maloletý by nemal u neho cez týždeň prespávať z dôvodu údajného narušenia školského režimu, čo neskôr vyústilo do stavu, kedy maloletý už ani cez víkendy nemohol u neho prespať. Matka ho tiež viackrát zobrala k sebe, pričom na druhý deň ho neodniesla do školy z dôvodu, aby ho nemohol vyzdvihnúť zo školy. Uvedený stav pretrvával počas celého mesiaca december a jediný styk, ktorý mal s maloletým bol 7.12.2021 v trvaní 3 hodín a dňa 27.12.2021 od rána do približne 20:00 hod., od ktorej doby maloletého vôbec nevidel, a to ani počas Vianočných sviatkov či Silvestra, pričom maloletý sa absolútne zmenil, bojí sa mu čokoľvek prezradiť a zrazu nechcel u neho prespávať. Počas posledného styku sa situácia vyhroutil, že maloletý bol nervózny a ako sa blížil večer, schoval sa pod stôl kde plakal, pretože sa mu bál povedať, že musí ísť domov. Podľa neho má na maloletého vrcholne negatívny vplyv matka a rodina z jej strany, pričom maloletý sa ledva stretol s jeho rodinou a so starými rodičmi z jeho strany. Pomoc očakával od úradu práce, ktorý ho vždy odkázal na dohodu s matkou a

tiež cestou psychologičky na úrade práce, ktorá sa po viacerých neúspešných telefonátoch napokon dovolala matke a dohodla s ňou termín stretnutia s maloletým, keďže to výslovne žiadal. Má eminentný záujem na širšom styku s maloletým, pretože je odhodlaný sa v rovnakej miere podieľať na jeho výchove ako matka a jej rodina. Zároveň poukázal na článok 4 tretia veta základných zásad ZoR, § 24 ods. 4, 5, § 30 ods. 1 ZoR a na nedostatočné stretnutie sa s maloletým počas mesiaca január 2022, kedy ho videl len pár hodín dňa 02.01. a 10.01.2022, pretože neustále počúval výhovorky matky, prečo sa viac s maloletým nemôže stretnúť.

6. Matka sa vo vyjadrení k odvolaniu otca plne stotožnila s uznesením prvoinštančného súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré navrhla ako vecne správne potvrdiť. Nesúhlasila s odvolaním otca a poukázala na svoje predchádzajúce vyjadrenia k veci samej, pričom otec podľa nej neuviedol, ktoré zákonom prípustné odvolacie dôvody použil. Popierala tvrdenie otca, že stretávanie sa v trvaní 3 hodín cez týždeň bol dôvodom na vznik hektických či stresujúcich situácií, pretože také situácie nevznikli. Nebránila v styku otcovi s maloletým a tiež mu nezakázala u otca prespávať. Poukázala na nariadenú domácu karanténu v mesiaci december 2021 a január 2022 z dôvodu úzkeho kontaktu s pozitívnou osobou v škole, čo nemožno považovať za výhovorku, tak ako sa mylne domnieval otec.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že za účelom rešpektovania práva maloletých detí na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, ako aj práva na udržiavanie pravidelného osobného styku s obidvomi rodičmi je potrebné, aby obaja rodičia boli prístupní a ochotní určiť pravidlá komunikácie, spôsobu starostlivosti a prístupu k deťom tak, aby to bolo čo v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Rodičom navrhol spoluprácu s referátom poradensko-psychologických služieb v záujme potlačenia vzájomnej nevráživosti. Potvrdil vedomosť o kontaktovaní úradu ako aj psychologičky zo strany otca, ktorej matka uviedla, že už s maloletým navštevuje CPPP v Dunajskej Strede.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a odvolaním napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutom II. výroku o nariadení neodkladného opatrenia podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Podľa ods. 2 vyššie citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. S prihliadnutím na skutočnosti osvedčené obsahom spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia i odvolacie argumenty otca, bolo potrebné posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, pokiaľ neodkladným opatrením upravil styk otca v rozsahu uvedenom v II. výroku svojho rozhodnutia a nezistil okolnosti pre opodstatnenosť návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v ním požadovanom rozsahu.

12. V danej veci odvolací súd nezistil žiadne okolnosti spochybňujúce správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý postupoval správne, keď rozhodol o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým upravil dočasne styk otca s maloletým v rozsahu vymedzenom v II. výroku uznesenia. Dôvody, pre ktoré tak rozhodol, súd prvej inštancie správne a dostatočne rozobral v odôvodnení svojho rozhodnutia.

13. V zmysle § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 tohto ustanovenia pod písm. a) až h) zákon demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia za podmienok ustanovených osobitným predpisom môže súd nariadiť kontrolu dodržiavania neodkladným opatrením nariadenej povinnosti technickými prostriedkami

14. CMP obsahuje vo svojej tretej časti iba niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach, preto sa používajú aj na neodkladné opatrenia v nespоровom konaní všeobecné ustanovenia CSP o neodkladných

opatreniach, ktorý vo svojom ustanovení § 325 ods. 2 obsahuje iba demonštratívny výpočet možných typov neodkladných opatrení. Vzhľadom na uvedené je teda možné nariadiť neodkladné opatrenie aj iného obsahu, ako vypočítava CSP, a teda aj iné neodkladné opatrenia ako výslovne upravuje CMP.

15. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia vo všeobecnosti vyplýva, že sa jedná o inštitút, ktorého základnou funkciou je dočasne upraviť pomery účastníkov, pričom nárok (prípadne právo) ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana formou neodkladného opatrenia nemusí byť nepochybne preukázaný, musí však byť osvedčený. Miera osvedčenia sa riadi vždy konkrétnou situáciou. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia je tiež zrejmé, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť dočasnej úpravy pomerov, pričom vždy je potrebné posúdiť, či touto dočasnou úpravou pomerov nedochádza k zásahu do základných práv jednotlivých strán sporu (účastníkov konania v nesporovom konaní) nad nevyhnutnú mieru a či dočasná úprava pomerov sleduje legitímny cieľ. Súd pri nariadení neodkladného opatrenia sleduje predovšetkým záujem maloletého dieťaťa.

16. V zmysle čl. 5 ZoR, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

17. Pojem záujem dieťaťa teda nemožno chápať zužujúco len ako „záujem zdravia dieťaťa“, ale treba ho chápať čo najextenzívnejšie. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore, ako aj v iných právnych predpisoch.

18. Podľa čl. 3 Dohovoru, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodárnymi orgánmi.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že v tomto prípade sa jedná o neodkladné opatrenie, ktorého nariadenia sa otec domáhal počas konania vo veci samej o zmenu výkonu rodičovských práv a povinností ako aj úpravu styku na návrh oboch rodičov.

20. Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie mal osvedčené, že doterajšia úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému bola rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 15P/6/2020-147 zo dňa 22.05.2020, ktorým bol maloletý zverený do starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú oprávnení zastupovať a spravovať majetok maloletého. Zároveň bol otec zaviazaný k povinnosti prispievať na výživu maloletého sumou 140,- Eur mesačne. Styk otca s maloletým nebol upravený.

21. Prvoinštančný súd v predmetnom konaní skúmal potrebu bezodkladnej úpravy pomerov a správne skonštatoval, že je v záujme maloletého dieťaťa dočasne upraviť styk s otcom.

22. Aj odvolací súd mal z obsahu spisu preukázané, že aktuálne sú vzťahy medzi rodičmi maloletého narušené, čo sa prejavilo aj v otázke realizácie styku otca s maloletým, ktorý sa do istej doby uskutočňoval na základe dohody rodičov, ale situácia sa zmenila, preto bolo nevyhnutné pre účely zachovania pozitívneho vzťahu maloletého k otcovi upraviť styk dočasným opatrením.

23. Odvolací súd dodáva, že pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd neskúma okolnosti, ktoré sú dôležité pre konanie vo veci samej a svojim rozhodnutím nemôže prejedikovať rozhodnutie vo veci samej, preto sa aj z tohto dôvodu stotožňuje s konštatovaním súdu prvej inštancie o dôvodnosti predmetného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia avšak len v rozsahu uvedenom vo výrokovvej časti uznesenia okresného súdu (II. výrok) a nie podľa návrhu otca. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré otec uvádzal v odvolaní považuje odvolací súd odvolacie dôvody za neopodstatnené, pretože ako už bolo uvedené ide o dočasné rozhodnutie a dané dôvody budú mať relevanciu pri meritórnom rozhodovaní o úprave styku otca s maloletým.

24. Preto na záver odvolací súd zdôrazňuje, že o zmene výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a o úprave styku bude rozhodnuté rozsudkom vo veci samej, po dôkladnom dokazovaní, potrebnom pre spravodlivé rozhodnutie vo veci, a to opäť tak, aby bol čo najlepšie chránený a zabezpečený záujem maloletého.

25. Odvolací súd preto odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu v II. výroku o nariadení neodkladného opatrenia podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

26. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej ako konečného rozhodnutia len vtedy, ak neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Ide o návrh na neodkladné opatrenie podaný po skončení konania, ďalej podaný pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba, alebo o prípad, ak by súd prvej inštancie musel vec skončiť procesne bez toho, aby ju prejednal (obdobne pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/83/2017). Žiadna z uvedených procesných situácií v prejednávanom prípade nenastala, preto o trovách konania súvisiacich s neodkladným opatrením rozhodne súd prvej inštancie až v rozhodnutí vo veci samej (t. j. v konaní o návrhu otca a matky na zmenu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému a o úprave styku), v ktorom rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania v súlade s § 396 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP.

27. Toto uznesenie bolo prijaté v odvolacom senáte počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).